И.П.И

Институт за пазарна икономика

ГОДИШЕН ДОКЛАД
за
2017 г.

април 2018 г.

За фондация „Институт за пазарна икономика”.....3
Обобщение за 2017 г.....4
Анализи 6
Застъпническа дейност 9
Публични събития 10
Медийни изяви 11
Стажантска програма 12
Партньорства.....13
Финанси.....13

За фондация „Институт за пазарна икономика”

Фондация „Институт за пазарна икономика” е официално регистрирана на 15 март 1993 година.

От 2010 г. институтът е юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза.

От 2018 г. институтът е пререгистриран в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Мисията на ИПИ е да развива и защитава пазарните подходи за преодоляване на предизвикателствата, пред които гражданите на България и в региона се изправят.

Средствата за това са:

- Застъпничество за принципите на индивидуална свобода и пазарна икономика;
- Разпространение на икономическо знание;
- Създаване на среда, в която лесно да се вземат информирани решения.

Целите на ИПИ са да предоставя независима оценка и анализ на политиката на правителството, както и да служи като трибуна за обмяна на възгледи и мнения.

Съвет на ИПИ (към края на 2017 г.)

- Красен Станчев (председател)
- Андрей Евтимов
- Левон Хампарцумян
- Кенет Лефковиц
- Георги Саракостов
- Боряна Димитрова

Екип на ИПИ (към края на 2017 г.)

- Светла Костадинова, изпълнителен директор
- Десислава Николова, главен икономист
- Петър Ганев, старши икономист
- Зорница Славова, икономист
- Калоян Стайков, икономист
- Явор Алексиев, икономист
- Адриан Николов, икономист
- Иван Брегов, правен експерт
- Дора Тодорова, главен счетоводител
- Весела Добринова, офис мениджър

Обобщение за 2017 г.

Важните акценти в работата на ИПИ през 2017 г. бяха:

- Задълбочаване на усилията за подкрепа и застъпничество за съдебна реформа посредством аналитични материали, участие в публични обсъждания, неформални консултации и срещи;
- Развиване на аналитичния капацитет и публикуването на изследвания в областта на регионалното развитие, застъпничество за децентрализация и информиран дебат;
- Продължаване на усилията за реформа на публичните разходи чрез анализи, застъпничество и участие в публични дискусии;
- Затвърждаване на ролята на аналитичен център, който изготвя оценки на въздействието на проекти на политики и законодателство.

И през 2017 г. ИПИ продължи работа по провеждането на три **фокусирани публични кампании**:

(Не)видимите държавни разходи

Публична кампания, която цели намаляване на прахосването на обществен ресурс. Фокус: държавни органи, държавни предприятия, общински дружества и обществени поръчки.

Мисия "Правосъдие"

Правото не може да бъде разделено от икономиката и обратното. Връзката между работеща правосъдна система и икономически растеж е пряка.

Бизнес без препятствия

Институтът за пазарна икономика започва **нова публична кампания**, чиято цел е да подобри средата за правене на бизнес.

През годината ИПИ поддържа няколко **страници.**

Сайт на ИПИ - www.ime.bg

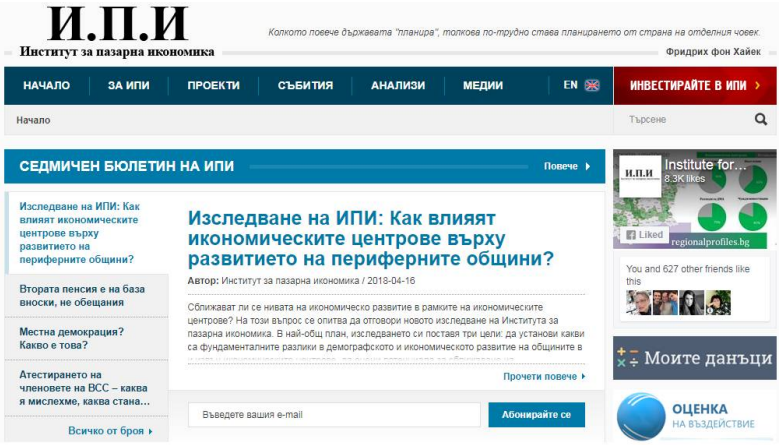

Икономическата библиотека на ИПИ и БМА - http://library.ime.bg/

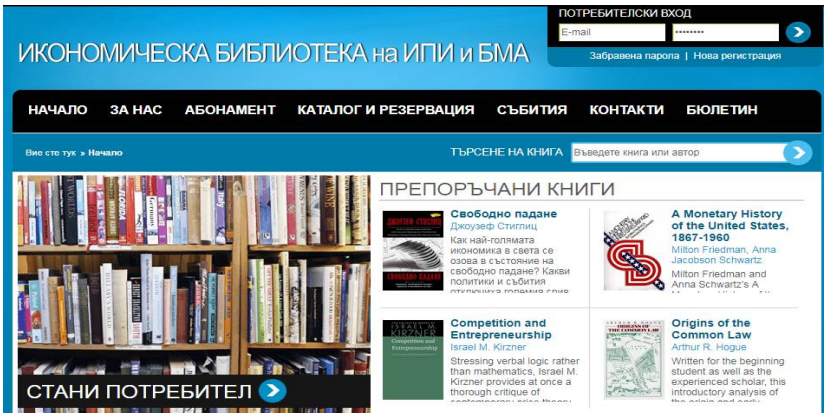

Бедността в България - http://www.bednostbg.info/

Регионални профили - http://www.regionalprofiles.bg/

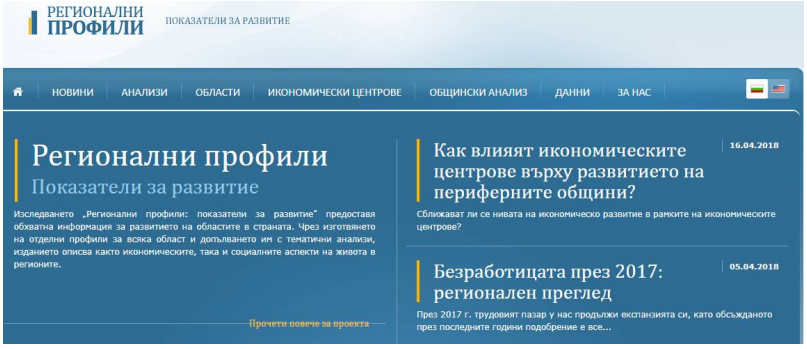

Моите данъци - https://www.kolkodavam.bg/

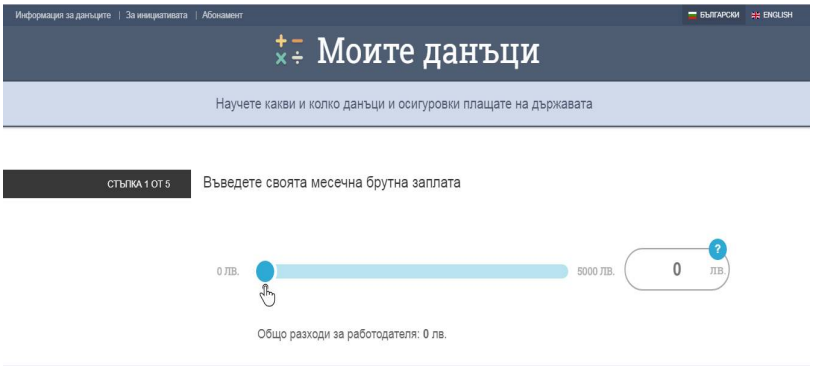

Отворени Обществени поръчки - http://oop.ime.bg/

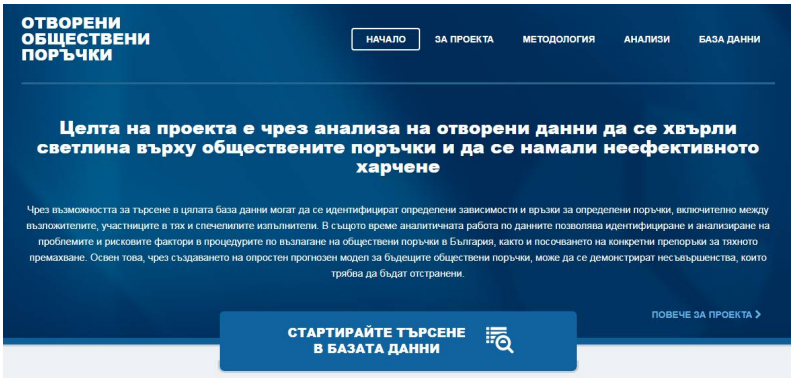

Като част от застъпническата си дейност, екипът на ИПИ участва в различни формати на обсъждане на политики, като:

- Граждански съвет към Висшия съдебен съвет
- Съвет по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система към Министерство на правосъдието
- Обществен съвет към Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите в Народно събрание на Република България

Анализи

През 2017 г. ИПИ публикува 12 задълбочени анализа, които изследват актуални теми и предлагат конкретни решения, основани на принципите на повече свобода и ограничена намеса на държавата.

Анализите обхващат разнообразни аспекти от публичните политики – регионално развитие, публични финанси, административна тежест, наложена от регулирането, обществени поръчки, образователната система, бедност и неравенство, състоянието на демокрацията.

Икономически профил на община Банско

ноември 2017

Във връзка с дебатите около развитието на зимния туризъм в Банско, ИПИ публикува Икономическия профил на община Банско, изготвен през 2016 г. за ползване от местната власт. Изготвеният профил на община Банско не се фокусира единствено върху зимния туризъм, а се опитва да представи цялата картина и перспективите пред региона. Публикуването на този анализ ще бъде полезно за всички заинтересовани страни и ще повиши качеството на обществения дебат за развитието на общината.

Регионални профили: показатели за развитие 2017

ноември 2017

В издание 2017 областта с най-силна икономика остава столицата. Областите Габрово, Стара Загора, Варна и Русе също се характеризират с много добри икономически показатели.

Характерен за всички области - лидери по икономическо развитие е високият приток на инвестиции, който води до създаване на нови работни места, по-високи доходи и по-добър стандарт на живот. Със засилването на икономическия растеж от 2014 година насам се наблюдава нов епизод на раздалечаване на областите от гледна точка на тяхното благосъстояние.

Алтернативен бюджет за 2018 г. с ниски данъци и излишък

ноември 2017

За 15-та поредна година ИПИ представя своя Алтернативен бюджет с ниски данъци. Това става в условия на две поредни години с висок икономически растеж, а перспективата за следващите три години е развитието на икономиката да запази настоящите темпове.

Традиционно Алтернативният бюджет на ИПИ включва идеи за реформи като намаляване на основни данъци и осигуровки, оптимизиране на публичните разходи, повече избор в осигурителните системи, задълбочаване на финансовата децентрализация и други. Тази година към тези идеи е прибавено и постигане на бюджетен излишък, за да се възстанови фискалният резерв на страната поне до предкризисните си нива.

Индекс на бюрокрацията

септември 2017

Колко време ни отнема бюрокрацията е изследване на ИПИ, което определя бюрократичната тежест за бизнеса в рамките на година чрез Индекс на бюрокрацията в България.

Видимите и невидимите ефекти от навлизането на модерната търговия в България: факти срещу митове

септември 2017

Целта на изследването е да подложи на проверка редица популярни твърдения за модерната търговия в България. Последните често стават основание за политически действия и дори законодателни инициативи срещу модерните търговски формати.

Оценка на ефикасността на публичните разходи

юни 2017

Това, което по традиция липсва в ежегодните дебати за бюджета, е какъв е ефектът от публичните разходи за обществото и по какъв начин увеличението или намалението на отделните разходни пера се отразява върху качеството на предоставяните услуги. За да запълни тази празнота ИПИ разработи методология за оценка на ефикасността на някои от основните публични разходи, която представлява съотношението между постигнатия резултат и направените разходи за него.

Отворени обществени поръчки: данни, анализи, препоръки

юни 2017

Отворените данни за обществените поръчки показват, че в периода 2007-2015 г. българските държавни структури са похарчили над 62 млрд. лв. в над 170 хиляди поръчки. Провеждането на обществени поръчки в България е символ на неефективност, пилеене на средства и

корупция. В същото време в икономически план харченето на публичните средства именно чрез обществени поръчки, основани на прозрачност и конкуренция, е един от най-добрите методи за изпълняване на функциите и проектите на държавата. Поради тези причини ИПИ от години следи темата, а преди близо година започна работа и по проект „Отворени обществени поръчки”. Основната цел е да се намали прахосването на обществен ресурс при обществените поръчки.

Успехите и провалите на българските правителства 1998-2015

юни 2017

Изследването анализира работата на централната администрация посредством одитните доклади на Сметната палата. Настоящото издание е пето поред и допълва предишните издания с прегледа и групирането на нови 154 одитни доклада. Така изследването обхваща всички публикувани одитни доклади до началото на 2017 г. - разгледаните доклади стават общо 901, обхващат 18 години от работата на администрацията (от 1998 до 2015 г.) и включват разходи за 134 млрд. лв. публични средства.

Кой ще печели обществени поръчки - прогнозен модел на ИПИ

май 2018

Обработката на цялата база данни за отворените данни за обществените поръчки, търсачката и аналитичната работа дават възможност за прогнозиране на изхода от бъдещи обществени поръчки с определена степен на вероятност. Това се отнася в особено силна степен за някои сектори, в които кандидатите и спечелилите са сравнително малко на брой.

Разработеният и приложен модел за прогнозиране на изхода от обявените обществени поръчки може да се провери чрез практиката. При засичане на резултатите от прогнозния модел на ИПИ и данните от Регистъра на обществените поръчки (РОП) за това кой изпълнява обществените поръчки, проведени през 2016 и 2017 г., се виждат конкретни примери.

Ролята на прогнозния модел е да сигнализира за подозрителна концентрация на доставчици и изпълнители в обществените поръчки. Колкото по-високата е неговата успеваемост впрогнозите (т.е. сбъдването им) при определени стоки и услуги, толкова по-силна е алармата за възможни порочни връзки и практики, която той излъчва към контролните органи и обществото като цяло.

Финансиране на училищата

април 2017

Изследването разглежда в детайли съществуващата система на делегирани бюджети и единни разходни стандарти, преразпределението на ниво община и бюджетирането в отделните училища, както и ефектите му върху качеството на образование и заплащането в сектора.

Публичност и прозрачност на обществените поръчки

април 2017

Изследването се фокусира върху ефективното прилагане на принципите за публичност и прозрачност на всеки етап на процедурите за обществени поръчки: планиране, обявяване, поставяне на изисквания, възлагане, изпълнение, обжалване и отчитане.

Отстъплението на демокрацията в България

март 2017

ИПИ анализира състоянието на демокрацията и свободната инициатива в България, проучвайки отстъплението на демокрацията през последните години и посочвайки основните предизвикателства, пред които са изправени българските граждани по отношение на демократичните и пазарните ценности.

Бедност и неравенства в българските региони

март 2017

Анализът се фокусира върху измерването и интерпретацията на показателите за бедност на регионално ниво в България в рамките на изследването "Регионални профили: показатели за развитие".

Дисекция на обществените поръчки

януари 2017

Обществените поръчки по своята същност са един от най-ефективните начини за разходване на бюджетен ресурс, тъй като предполагат икономично и ефикасно изпълнение на задачите на администрацията в условията на конкуренция и прозрачност. В България, обаче, обществените поръчки често са свързани със скандали за корупция, клиентелизъм, непрозрачност, прахосване на обществени средства и некачествено изпълнение.

Добри международни практики за борба с корупцията при обществените поръчки

януари 2017

Съсредоточаването на крупен обем парични средства и голям брой засегнати субекти определя обществените поръчки като една от сферите с най-висок корупционен риск. Прахосваните пари на данъкоплатците, било то заради измами и/или небрежно управление, създават един многопластов проблем, чието решаване е от национална полза.

Изследването на международния опит показва, че по света се прилагат множество добри практики за борба с корупцията в обществените поръчки и резултатите от тях са видими и измерими. Най-успешните практики целят спазването на принципите на интегритет (честност), прозрачност и конкурентност, а интегрирана в законодателството, тази принципна база позволява надграждането с допълнителни стандарти, норми и механизми.

Анализите бяха представени на специални събития, страницата на ИПИ и социалните мрежи. По-голямата част от анализите бяха също така изпратени до изпълнителната и законодателната власти като част от активната позиция и участието на ИПИ в обществените обсъждания.

Застъпническа дейност

Сред основните средства за постигане на целите на ИПИ е осъществяването на застъпническа дейност чрез участие в организирания процес на обществени консултации от администрацията.

Изпращането на официални становища е част от този процес. През 2017 г. екипът на ИПИ изпрати няколко официални становища:

- **Становище относно Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2018 г.,** подадено до Комисията по бюджет и финанси, Народно събрание на Република България, 20 ноември 2017 г.
- **Становище на ИПИ относно промените в Закона за съдебната власт**, подадено до Председателя на Народното събрание, председателите на парламентарните групи, заместник министър-председателя по правосъдната реформа, министъра на правосъдието и Представителството на ЕК в България, 07 юли 2017 г.
- **Становище относно Проект на Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП)**

  Организации, подкрепили становището: Български център за нестопанско право, Национална мрежа за децата, Форум гражданско участие, Български дарителски форум, Институт за пазарна икономика, Европейски институт, Център за изследване на демокрацията, 29 май 2017 г.
- **Становище по Резюме на доклада на Световната банка "Осъществяване на преход към финансова стабилизация и пазарна реформа на енергийния сектор"**, подадено до Министерство на енергетиката, 02 март 2017 г.
- Становище във връзка с дебата относно командирането на работници в други страни членки на ЕС, подадено до Министерство на труда и социалната политика и Парламентарна комисия по труда, социалната и демографската политика към Народното събрание, 02 октомври 2017 г.
- Становище относно текст на писмо за подкрепа в състезателната процедура за избор на нови членове на Висшия съдебен съвет, подадено до Гражданския съвет на Висшия съдебен съвет, 09 май 2017 г.

Публични събития

Интересът към публичните събития на ИПИ остана висок и през 2017 г. Освен традиционния интерес от медиите, събитията ни бяха посещавани от представители на бизнес асоциации и неправителствени организации, изпълнителната, законодателната и съдебната власти, академичните среди. Събитията бяха с различен формат в зависимост от целите, които бяха поставени.

1. Пресконференция: Регионални профили: показатели за развитие 2017 (28 ноември 2017)
2. Алтернативен бюджет с ниски данъци и излишък (13 ноември 2017)
3. Отбелязване на Деня за данъчна свобода на 13 май 2017
4. Летен семинар "Europe & Liberty", Банско (16-22 юли 2017)
5. Лекция: Бедността и неравенствата в българските региони (16 март 2017)
6. Премиера на книгата „Плосък данък в България – предистория, въвеждане, резултати" (14 март 2017)
7. Кръгла маса: Демокрация на кръстопът (01 февруари 2017)

Медийни изяви

Медийните изяви на екипа на ИПИ показват активно търсене на експертизата на екипа от страна на медиите.

Сред основните медийни партньори на ИПИ през 2017 г. можем да откроим Дарик радио, в. Капитал, сп. Мениджър, Блумбърг ТВ, ТВ България он ер, БНР, mediapool.bg, Dnevnik.bg, в. Сега, в. 24 часа, Клуб Z, Investor.bg, ТВ+, bTV, Нова ТВ, в. Стандарт и др.

Освен публичните събития, основен инструмент на ИПИ за достигане до медиите е седмичният бюлетин на ИПИ „Преглед на стопанската политика" (http://ime.bg/bg/pr_bg/), който излиза всеки петък с актуални коментари по икономически и правни теми.

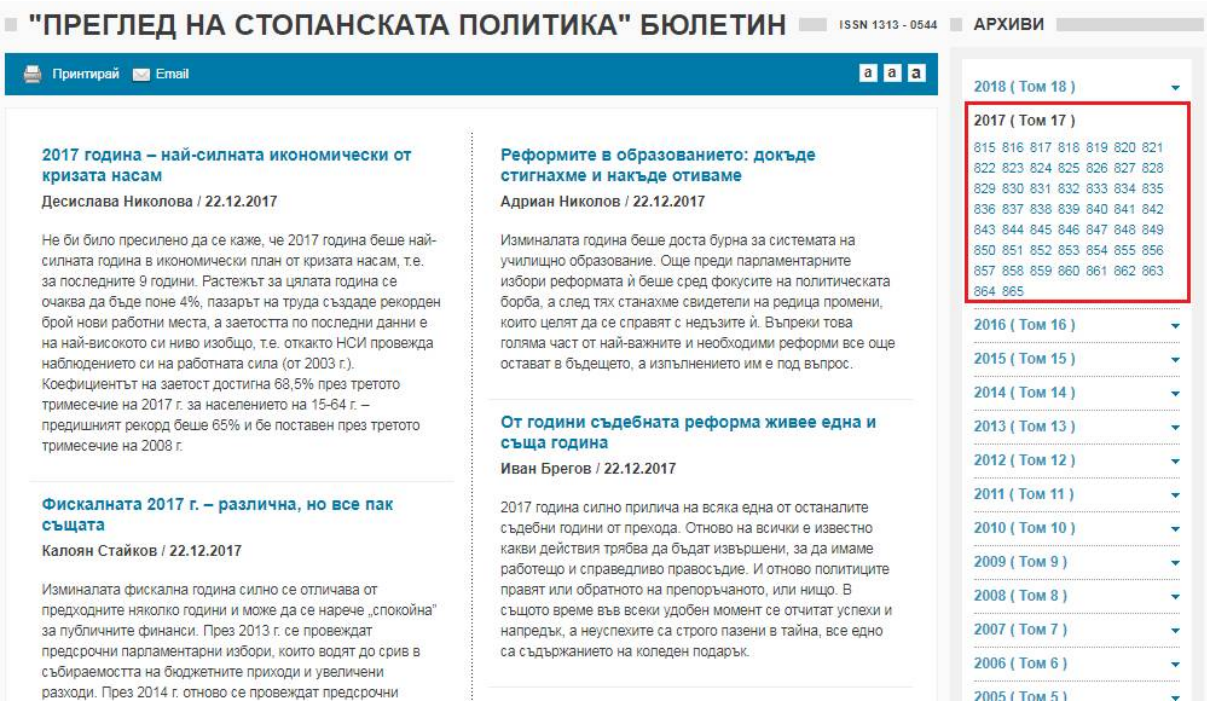

За разширяване на своята аудитория, включително и сред медиите, ИПИ използва активно и социалните мрежи.

Стажантска програма

През 2017 г. на стаж в ИПИ бяха 4 студента. Всички стажанти в ИПИ преминават през 2-степенен подбор.

- Мирослав Хаджийски
- Силвия Чомакова
- Весела Кръстанова
- Борис Стойчев

Стажантите вземат активно участие в изготвянето на актуални анализи, извършват спомагателни дейности като проучване и преглед на литература, обработка на данни,

проучване на международна практика, обработка на документи, съдействие при организацията на събития и др.

Партньорства

През цялата година екипът на ИПИ развиваше, започваше и продължаваше сътрудничеството си с организации, хора и медии, които по някакъв начин подкрепяха или ползваха резултатите от дейността ни. Сред основните партньори на ИПИ през 2017 г. можем да откроим:

- Фондация „Америка за България"
- Фондация за свободата Науман
- Atlas Network
- Столична община
- Асоциация за модерна търговия
- Столичната общинска агенция за приватизация и инвестиции (СОАПИ)
- Европейският икономически и социален съвет
- Асоциация за развитие на София
- Фондация Глобални библиотеки
- Институт Отворено общество София
- Национално сдружение на общините в Република България
- Асоциацията на индустриалния капитал в България
- Асарел Медет
- EVN България
- Филип Морис България
- Инфограф
- Медия Таймс Груп
- Индъстри Уоч
- CIPE
- Lithuanian Free Market Institute
- и др.

Финанси

Общите приходи на ИПИ през 2017 г. запазват нивото си от 2016 г. Над 80% от всички приходи представляват проектно финансиране, 9% - приходи от стопанска дейност и останалите 11% са приходи от дарения. Приходите от дарения, както и част от приходите от стопанска дейност, традиционно формират спестяванията на ИПИ, които финансират непокритите дейности на Фондацията.

Основни финансови данни на ИПИ, хил. лв.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Приходи от проекти	237	104	416	621	577	506	442	377	514
Приходи от стоп. дейност	692	30	44	41	283	100	70	194	44
Др. приходи	0	0	0	0	0	0	9	5	0
ОБЩО Приходи	**929,00**	**134,00**	**460,00**	**662,00**	**860,00**	**606,00**	**521,00**	**576,00**	**558,00**
Разходи за проекти	237,00	99,00	416,00	574,00	483,00	491,00	442,00	377,00	496,00
Разходи за стоп. дейност	518,00	175,00	52,00	37,00	93,00	171,00	93,00	193,00	45,00
Др. разходи	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	0,00	1,00	0,00	18,00
ОБЩО Разходи	**755,00**	**274,00**	**468,00**	**611,00**	**580,00**	**662,00**	**536,00**	**570,00**	**559,00**